

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Ádler Dóra ügyvéd által képviselt I.r. és II.r. felpereseknek a Kormányhivatala - mint a Közigazgatási Hivatal - jogutóda alperes ellen építési ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. február 18. napján kelt 5.K.33.133/2008/34. számú jogerős ítélete ellen a felperesek által 35. sorszámon benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 5.K.33.133/2008/34. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az államnak - külön felhívásra - 36.000 (azaz harminchatezer) forint felülvizsgálati illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A Fővárosi Bíróság 5.K.33.133/2008/34. sorszámu, 2010. február 18. napján kelt jogerős ítéletében a felperesek keresetét az alperes jogelődje 81-2657/7/2007. számú határozata felülvizsgálata körében elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása szerint az alperes (jogelődje) a keresettel felülvizsgálni kért határozatában helybenhagyta a Polgármesteri Hivatal Építésigazgatási Iroda azon elsőfokú határozatát, amelyben az alperesi beavatkozó részére a szám alatti ingatlanon szabálytalanul, építési engedély nélkül megépített szakaszos aláfalazásra végleges jelleggel fennmaradási engedélyt adott, illetőleg az építtetőt 239.500 forint építésügyi bírsággal sújtotta.

Az alperes jogelődje 81-2657/7/2007. számú határozatában az elsőfokú határozatot I.r. felperes fellebbezésének elutasítása mellett - az elsőfokú hatóság kijavító határozatára is kiterjedően - helybenhagyta.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában kiemelte, hogy a per tárgya kizárólag a kiadott fennmaradási engedély jogszerűsége volt,

így a felperesek építési engedéllyel kapcsolatos kifogásait nem vizsgálta. Hangsúlyozta az elsőfokú bíróság azt is, hogy a felperesek a perben igazságügyi szakértő kirendelését nem kérték, ezért a közigazgatási eljárásban résztvett szakértők véleménye alapján vizsgálta a fennmaradási engedélyt megadó határozatok jogszerűségét. A Fővárosi Bíróság megállapította, hogy az építtető alperesi beavatkozó 2007. augusztus 15. napján építési tervdokumentációt nyújtott be az alapozás aláfalazásának fennmaradásához, melynek részét képezte a felperesek által vitatott tulajdonosi hozzájárulás.

Az elsőfokú bíróság nem találta megalapozottnak a felperesek hivatkozását az eljárási jogsértésekre sem, mivel az építésügyben a közigazgatási eljárás során tárgyalás tartása nem volt kötelező, illetőleg a Ket. 62.§ (2) bekezdése alapján csupán lehetőség az ügyfelek meghallgatása, és a tárgyalási jegyzőkönyv a felek részére való megküldését a Ket. nem írja elő. A Ket. 68.§ (1) bekezdése lehetővé teszi az ügyfelek számára az iratokba való betekintést, illetve másolatok készítését, így a felperesek eljárási jogai nem sérültek.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában megjegyezte, hogy az alperes az eljárási jogszabályt sértett a kiegészítő határozattal kapcsolatos jogorvoslati jog tekintetében, azonban a felperesek ezt keresetükben nem sérelmezték, így a kereseti kérelem korlátai között a bíróság e vonatkozásban érdemi döntést nem hozott.

A jogerős ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet. A felperesek álláspontja szerint a jogerős ítélet az ügy érdemi elbírálására kihatóan jogszabálysértő és megalapozatlan, az indokolása nem felel meg a Pp. 221.§ (1) bekezdésében foglalt követelményeknek, valamint az elsőfokú bíróság a tényállás részletes megállapításának mellőzése miatt helytelen következtetéseket vont le. A felperesek vitatták, hogy a közigazgatási per tárgya kizárólag a fennmaradási engedély jogszerűsége lett volna, mivel a határozat nem csupán fennmaradásra, hanem továbbépítésre is vonatkozott, illetőleg két további kötelezést is tartalmazott olyan építési munkára, amely egyébként építési engedélyhez kötött. A felperesek hivatkoztak arra is, hogy nem csupán a szám alatti ingatlanra, hanem a szomszédos számú ingatlanra is be kellett volna nyújtani a fennmaradási engedély iránti kérelmet, mivel ez utóbbira egyébként az aláfalazást illetően az érintett építési engedéllyel nem rendelkezett.

A felperesek álláspontja szerint az építésügyi hatóság által kiadott kötelezés a 40/1997.(XII.21.) KTM rendelet 4.§ (1) bekezdésébe is ütközött, mivel korábban az építésügyi hatóság önként végrehajtható határozatot nem hozott.

A felperesek vitatták továbbá a tulajdonosi hozzájárulást, illetőleg annak értelmezését. Kiemelték, hogy a hozzájárulás jövőbeni tevékenységre szolt nem pedig korábban megépült falazatra. A felperesek az eljárási jogsértések körében arra hivatkoztak, hogy a fennmaradási engedélyezési eljárás megindításáról a Ket. 29.§ (3) bekezdés b) pontja alapján értesíteni kellett volna őket, ennek hiányában nem voltak abban a helyzetben, hogy az ügyféli minőségből eredő jogaikkal rendelkezzenek.

A felperesek jogsértőnek tartották az elsőfokú bíróság azon eljárását is, amely szerint a közigazgatási eljárásban részt vett három igazságügyi szakértő megállapításait fogadta el, mivel szakvélemények értékelését az ítélet indokolása nem tartalmazta. A felperesek sérelmezték azt is, hogy az alperes jogelődje a határozat kijavítása, illetőleg kiegészítése tekintetében a felperesek jogorvoslati jogát elvonta, ugyanakkor az elsőfokú bíróság tévesen hivatkozott arra, hogy a kereseti kérelem korlátaira tekintettel nem volt lehetőség ezen jogszabálysértés érdemi elbírálására. A felperesek a felülvizsgálati kérelmükben megjegyezték továbbá, hogy az elsőfokú bíróság ítélete több helyen értelemzavaró pontatlanságokat tartalmaz, melyek arra utalnak, hogy a Fővárosi Bíróság nem kellő alapossággal vizsgálta a rendelkezésre álló dokumentumokat.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem korlátai között vizsgálta, a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdés szerint tárgyaláson kívül elbírálva.

A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

A Pp. 164.§ (1) bekezdése szerinti általános bizonyítási szabály a közigazgatási perekben is érvényesül. A felpereseknek az elsőfokú bíróság eljárása során azt kellett bizonyítaniuk, hogy az alperes(jogelődjének) határozata az ügy érdemére is kihatóan jogszabálysértő.

A bírósági felülvizsgálat tárgyát az alperesi jogelőd másodfokú határozata képezte, amely olyan elsőfokú határozat helybenhagyására vonatkozott, melyben az elsőfokú építésügyi hatóság - a határozat későbbi kijavítása mellett - a benyújtott műszaki tervdokumentáció szerinti alapozás szakaszos aláfalazására a fennmaradási engedélyt végeleges jelleggel megadta, illetve építésügyi bírságot alkalmazott. Ezt meghaladóan építési munkák folytatását engedélyezte, melynek feltételeként a meglévő épület alapszerkezetének megerősítését és szakaszos aláfalazásának végzését írta elő a határozatban rögzített kikötések mellett.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a pert megelőző építésügyi hatósági eljárás fennmaradási engedélyezési eljárás volt. Tekintettel arra, hogy a jogerős építési engedély alapján végzett kivitelezés korábban leállításra került, így a fennmaradási engedéllyel összefüggésben a leállított építési munkák folytatásának feltételéről is rendelkeznie kellett az építésügyi hatóságnak. Ez a határozati rendelkezés azonban a fennmaradási engedély megadásának következménye és attól független önálló kötelezésként - ellentétben a felülvizsgálati kérelemben foglaltakkal - nem értelmezhető.

Az elsőfokú bíróság megalapozottan utalt arra, hogy azon felperesi kifogások, amelyek az építési engedélyezési eljárásra tartoztak nem képezhették a fennmaradási engedélyezési eljárás tárgyát. Az építési engedélyre vonatkozó határozat korábban már jogerőre emelkedett, a kivitelezés megkezdődött, így a felperesek kizárólag az építkezés azon részeit kifogásolhatták, amelyek az építési engedélytől való eltérés alapján a fennmaradási engedélyezési eljárásra tartoztak. Az a körülmény, hogy az építésügyi hatóság a leállított építési munka folytatását olyan építési munkák elvégzéséhez kötötte, amelyek egyébként építési engedély kötelesek, nem kifogásolható, mivel az előírt munkák a fennmaradási engedélyezési eljárás tárgyát képezték, arra vonatkozóan az előterjesztett tervdokumentáció rendelkezésre állt, így annak elbírálása az építésügyi hatóság részéről nem eredményezett jogszabálysértést.

A felperesek tévesen hivatkoztak arra, hogy a fennmaradási engedélyezési eljárásban vizsgálni kellett volna a korábbi építési engedély jogerejét. Ennek tisztázása legfeljebb a Ket. 115.§ szerinti felügyeleti eljárás tárgyát képezhetne volna, azonban nem tartozott a fennmaradási engedélyezési eljárásra, mivel ez utóbbiban kizárólag az építési engedélytől eltérő kivitelezés jogkövetkezményeiről lehetett állást foglalni.

A felperesek a felülvizsgálati kérelemben megalapozatlanul hivatkoztak arra, hogy az építtetőnek számú ingatlanra nézve is fennmaradási engedély iránti kérelmet kellett volna benyújtani. A tényleges építési tevékenység a szomszédos ingatlant érintette, ugyanakkor a beavatkozói ingatlanra nézve az építési engedély rendelkezésre állt, illetőleg ezen az ingatlanon a fennmaradási engedélyezési eljárással érintett kivitelezési munkát az építető nem folytatott.

Téves volt a felperesek részéről a 40/1997.(XII.21.) KTM rendelet 4.§ (1) bekezdésének felhívása, mivel a fennmaradási engedélyezési eljárás tárgyát képező építési munkára nézve korábban végrehajtható

hatósági határozat nem volt - értelemszerűen nem is lehetett - így az önkéntes teljesítés lehetősége fel sem merülhetett.

Az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást a felperesek tulajdonosi hozzájárulásának értelmezése körében. A felülvizsgálati kérelemmel ellentétben a Fővárosi Bíróság ítéletének indokolása nem sértette meg e vonatkozásban a Pp. 221.§ (1) bekezdését, mivel részletesen értékelte a tervdokumentáció részét képező tulajdonosi hozzájárulást és értékelésének szempontjait az ítélet indokolásában rögzítette. A Legfelsőbb Bíróság ennek felülmérlegelésére nem látott okot, a felperesek felülvizsgálati kérelmükben a nyilatkozat eltérő értékelésének kellő indokát nem adták.

Az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást a felperesek által hivatkozott eljárási jogsértésekről. A felperesek, mint szomszédok az építési ügyben nem vitathatóan ügyfelek, de keresetőségi joguk nem korlátlan. A fennmaradási engedélyezési eljárás az építtetők kérelmére indult, így a Ket. 29.§ (3) bekezdés b) pontja szerint terhelte a hatóságot a felperesek értesítésének kötelezettsége. Az értesítés elmaradása eljárási jogsértést jelent a hatóság részéről, amely esetében vizsgálni kell, hogy a jogsértés az ügy érdemi elbírálására mennyiben hatott ki, az eljárásról nem értesülő ügyfél nyilatkozata, illetőleg eljárási jogainak gyakorlása az érdemi döntést miként befolyásolta. A felperesek értesítésének hiánya a fennmaradási engedély iránti kérelem elbírálását érdemben nem érintette, mivel ebben az építésügyi hatósági eljárásban az előterjesztett tervdokumentáció és nyilatkozatok alapján a már elvégzett építési munka megfelelőségéről kellett állást foglalni, így ebben a körben a döntés alapját egyrészt a tényállapot, másrészt az építési dokumentáció képezte.

Az elsőfokú bíróság ítélete nem sértette meg a szakértői vélemények értékelése kapcsán a Pp. 221.§ (1) és PP. 206.§ (1) bekezdését sem. A perben a Pp. 164.§ (1) bekezdése alapján a felpereseket terhelte annak bizonyítása, hogy az alperesi jogelőd határozata jogszabálysértő. Az elvégzett építési munka megfelelősége építészeti szakkérdést jelentett, amelyet ha a felperesek vitattak, úgy nyilatkozataikat szakértői bizonyítás útján támaszthatták volna alá. A felperesek az elsőfokú bíróság több alkalommal hozzájuk intézett kérdésére akként nyilatkoztak, hogy a perben szakértői bizonyítás lefolytatását nem kérik, így az volt megállapítható, hogy a felperesek a bizonyítási kötelezettségüknek a Pp. 164.§ (1) bekezdés ellenére nem tettek eleget. Az elsőfokú bíróság ennek alapján kizárólag a közigazgatási eljárásban beszerzett szakvéleményeket vette alapul és ezeket akként értékelte, hogy az alperesi jogelőd határozatának megalapozottságát támasztják alá. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróságot indokolási kötelezettség nem terhelte, mivel a perben lefolytatott szakértői bizonyítás

hiányában a közigazgatási eljárásban beszerzett szakvélemények részletes értékelése így nem képezhette a közigazgatási per tárgyát.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása - érdemre ki nem hatóan - részben téves volt abban a vonatkozásban, hogy az elsőfokú határozat kijavításával és kiegészítésével kapcsolatos jogsértés a közigazgatási perben miért nem volt vizsgálható. Az alperesi jogelőd másodfokú határozatában helybenhagyta az elsőfokú határozatot a „kijavító”, ténylegesen kijavító és kiegészítő határozatra is kiterjedően. Amennyiben a kijavítás és kiegészítés önálló határozati rendelkezéseket jelent - mint a perbeni esetben is - a másodfokú határozattal szemben előterjesztett kereset akkor terjed ki a kijavítással és kiegészítéssel érintett rendelkezések felülvizsgálatára, ha azokkal kapcsolatban a kereset előadást tartalmaz. A felperesek eredeti keresetükben e jogsértésre nem hivatkoztak, erre csak a 2008. november 6. napján előterjesztett előkészítő iratban utaltak, ami a Pp. 335./A § második mondata rendelkezésébe ütközően a kereset tiltott kiterjesztését jelentette.

A felülvizsgálati eljárásban bizonyítás lefolytatásának nem volt helye, így a felülvizsgálati kérelemhez csatolt „jogi szakvéleményt” - amely a felülvizsgálati kérelemmel támadott jogerős ítélet törvénysértő voltát lett volna hivatott alátámasztani - a Legfelsőbb Bíróság - még a felperesi jogi álláspontot alátámasztó hivatkozásként - sem vehette figyelembe.

A felperesek által hivatkozott elírások és pontatlanság az elsőfokú bíróság ítéletében az ítélet kijavítására tartoznak a Pp. 224-225. § szerint, ezt a felperesek közvetlenül az elsőfokú bíróságnál kezdeményezhetik.

A fentiek alapján a Legfelsőbb Bíróság azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság ítélete nem sértette meg a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat, így a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárásban pervesztes felpereseket kötelezte az Illetékekről szóló módosított 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 50.§ (1) bekezdése szerinti felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére.

A felülvizsgálati eljárásban az alperesnek és a beavatkozónak költsége nem merült fel, így a Legfelsőbb Bíróság az erről való rendelkezést mellőzte.

Budapest, 2011. március 16.

**Dr. Kaszainé dr. Mezey Katalin sk. a tanács elnöke,
Tibor sk. előadó bíró, Dr. Tóth Kincső sk. bíró**

Dr. Kalas

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő